

απόψεις

Η –όπως φαίνεται– ήδη χαμένη ευκαιρία της αναμόρφωσης της φορολογίας εισοδήματος

Το νέο νομοσχέδιο για τη φορολογία εισοδήματος αναρτήθηκε από το υπουργείο Οικονομικών για δημόσια διαβούλευση και οδηγήθηκε προς ψήφιση στη Βουλή. Μετά από ολιγωρία αρκετών ετών από όταν εξαγγέλθηκε η πολιτική βούληση προηγούμενων είναι αλήθεια κυβερνήσεων για φορολογική αναμόρφωση, σήμερα ο υφυπουργός Οικονομικών, κ. Γ. Μαυραγάνης προβαίνει στην πρώτη ουσιαστική προσπάθεια αναμόρφωσης της νομοθεσίας για τη φορολογία εισοδήματος.

Η τελευταία αυτή προσπάθεια γεννά ένα καίριο ερώτημα: προς τί η αναμόρφωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος; Ποιες ακριβώς τροποποιήσεις θα έπρεπε να επιχειρήσει ο φορολογικός νομοθέτης αναφορικά με τα κύρια νομοθετήματα στην φορολογία εισοδήματος, ιδίως το Ν.Δ.3323/1955 για τη φορολογία φυσικών προσώπων και το Ν.Δ.3848/1958 για τη φορολογία νομικών προσώπων, όπως αυτά είχαν κωδικοποιηθεί σε ενιαίο κείμενο με τον Ν.2238/1994, αλλά διατηρούσαν την αυτοτέλεια των επιμέρους ρυθμίσεών τους;

Είναι αλήθεια ότι η φορολογική αναμόρφωση, η οποία έλαβε χώρα κατά το έτος 1955 για τα φυσικά πρόσωπα και ακολούθως κατά το έτος 1958 για τα νομικά πρόσωπα, συνιστούσε ουσιαστική τομή στο φορολογικό σύστημα. Τομή, η οποία προηγείτο της εποχής της, άντεξε με τις αναγκαίες επιμέρους τροποποιήσεις για μακρύ χρονικό διάστημα άνω του μισού αιώνα και δημιούργησε, κατά την αρχική τουλάχιστον λειτουργία της, σχετική ασφάλεια δικαίου.

Η συστηματική αποτύπωση των κανόνων της φορολογίας εισοδήματος, όπως είχε αρχικά περιληφθεί στα ως άνω δύο νομοθετήματα, διευκόλυνε τον ερμηνευτή και τον εφαρμοστή του φορολογικού δικαίου και κυρίως τον φορολογούμενο. Κυρίως διότι, η αποτύπωση στηριζόταν σε μία λογική δομή σύμφωνη με ορισμένους διαυγείς κανόνες επιβολής φόρου εισοδήματος. Αυτή την καθαρότητα των ρυθμίσεων, με την ελλειπτική, αλλά συστηματική τους αποτύπωση αλλοίωσαν οι συνεχείς, συχνά αποσπασματικές και εμβαλλοματικές τροποποιήσεις των επιμέρους διατάξεων. Τρο-

ποποιήσεις, οι οποίες τις περισσότερες φορές δεν εντάσσονται στο αυστηρά δομημένο συστημικό πλαίσιο των ως άνω δύο νομοθετημάτων. Και οι οποίες συχνά αποτύπωναν την εναγώνια, αλλά άτσαλη, προσπάθεια του φορολογικού νομοθέτη είτε να αυξήσει τα φορολογικά έσοδα, είτε να προλάβει καταϊδρωμένος τις εξελίξεις – διεθνείς και εγχώριες – της Αγοράς.

Έτσι, εδώ και αρκετό καιρό οι αρχικές ρυθμίσεις είχαν χάσει τον συστημικό, λογικό τους χαρακτήρα και θύμιζαν μπαλωμένα κουβέρτα που έχει ξεθωριάσει και συρρικνωθεί από τα πολλά πλυσίματα. Η ώρα, λοιπόν, για την αναδιάρθρωση της φορολογίας εισοδήματος έχει έρθει από καιρό. Τί πρέπει, όμως, να αναδιρθωθεί;

Η απάντηση στο ερώτημα εξαρτάται κυρίως από την πολιτική επιλογή αναφορικά με τη λειτουργία που θέλουμε να επιτελέσει η φορολογία εισοδήματος κατά τα προσεχή έτη. Θέλουμε να επιβαρύνουμε το εισόδημα των φυσικών προσώπων, έναντι της επιχειρηματικής δραστηριότητας; Θέλουμε μια εξωστρεφή φορολογία, η οποία θα λαμβάνει υπόψη της και θα υποστηρίζει την ανάπτυξη διεθνούς επιχειρηματικής δραστηριότητας, ή αντίθετα επιθυμούμε να θέσουμε προσκόμματα στις διεθνείς συναλλαγές Ελλήνων φορολογικών κατοίκων; Θέλουμε μέσα από τη φορολογία εισοδήματος να προσελκύσουμε ξένα κεφάλαια, ή όχι; Θέλουμε να οδηγηθούμε σε εξατομίκευση της φοροδοτικής ικανότητας με βάση πραγματικά στοιχεία δαπανών που πιθανόν να υποδηλώνουν εισόδημα ή θα επιμείνουμε να φορολογούμε ως εισόδημα τη διατήρηση περιουσιακών στοιχείων; Θέλουμε γενικές ρυθμίσεις, οι οποίες θα παρακολουθούν τη διεθνή αγορά ή θα επιμείνουμε σε αποσπασματικές και λεπτομερείς περιγραφές φορολογητέας ύλης; Επιθυμούμε απλούς, κατανοητούς και συστημικούς κανόνες, οι οποίοι θα εξυπηρετούν την ασφάλεια δικαίου ή θα συνεχίσουμε την πρακτική των αποσπασματικών ρυθμίσεων;

Αν στα πλαίσια κοινωνικού και πολιτικού διαλόγου δεν απαντήσουμε τις πιο πάνω ενδεικτικά παρατεθείσες ερωτήσεις, φοβούμαστε ότι και η νέα εξαγγελθείσα «αναμόρφωση» της φορολογίας εισοδήματος θα καταλήξει μπάλωμα σε μια χιλιοτρυπημένη κουβέρτα.

Δυστυχώς, ήδη, η δημόσια συζήτηση αναφορικά με το προτεινόμενο νομοσχέδιο έχει αναλωθεί στην έντονη κριτική για τον περιορισμό ή την απαλοιφή των αιφνιδιαστικά – για μια ακόμη φορά – εισαχθεισών ρυθμίσεων αύξησης του ήδη δυσβάστακτου υπό τις τρέχουσες συνθήκες φορολογικού βάρους, όπως η συζήτηση για το ύψος της παρακράτησης, το ύψος των προκαταβολών κ.ο.κ. Επομένως και αυτή η ευκαιρία της αναμόρφωσης της φορολογίας εισοδήματος φαίνεται να χάνεται.

Ασπασία Μάλλιου